

FINANSINIO ŠVIETIMO DARBE GALIMYBĖS AUSTRIJOJE: SAUGIOS ATEITIES IŠŠŪKIAI IR SPRENDIMAI

Žiniasklaidos šaltiniuose pateikto atvejo analizė

Parengė die Berater (Austria)

Įvadas

Austrijos ekonomika klesti, o jos piliečių gyvenimo lygis yra vienas aukščiausių Europoje. Bendras asmenų, patenkintų gyvenimo lygiu vertinimas, skalėje nuo vieno iki dešimties yra gana aukštas – 7,1 balo. Tačiau gyventojai susiduria su įvairiais iššūkiais: greiti pokyčiai finansų rinkose, senėjanti visuomenė, neaiškios karjeros galimybės ir susirūpinimas dėl ilgalaikio finansinio saugumo. Nors 75 % austrų teigia turintys asmeninį biudžetą, tik 33 % sudaro planą savo pajamoms ir išlaidoms valdyti bei naudoja skaitmeninę programą ar finansų valdymo įrankį savo išlaidoms kontroliuoti (OECD, 2020).

Naujausi finansinio švietimo tyrimai (OECD, 2020) rodo, kad, nepaisant tvirtos tarptautinės padėties, susiduriama su nemažomis finansinių žinių, elgesio ir požiūrių spragomis, kurios gali turėti įtakos finansiniam saugumui. Norint išspręsti šias problemas, labai svarbu tai akcentuoti finansinio švietimo politikoje.

Įvairios švietimo iniciatyvos gali padėti žmonėms geriau valdyti savo finansus, priimti pagrįstus investicinius sprendimus, didinti informuotumą apie ilgalaikį taupymą ir skatinti atsakingą kredito naudojimą. Svarbu parengti piliečius didėjančiam finansų sektoriaus skaitmeninimui ir stiprinant jų gebėjimus įveikti kylančius finansinius sunkumus. Finansinis švietimas yra labai svarbus žmonėms, siekiant atsakingai tvarkyti savo finansinį gyvenimą ir pagerinti finansinę gerovę ilgalaikėje perspektyvoje. Aukštesnis finansinio išsilavinimo lygis skatina finansinį stabilumą ir veiksmingai papildo vartotojų interesų apsaugos priemones finansų sektoriuje bei atlieka svarbų vaidmenį šalies ekonomikai.

Atvejo analizė

Sabine yra 30 metų. Ji dirba projektų vadove Grace mieste. Baigusi mokyklą, sunkaus ir atsakingo darbo dėka, ji įsitvirtino darbo rinkoje. Nors jai profesinėje karjeroje gerai sekasi, Sabine jaučiasi nesaugi dėl savo finansinės padėties. Ji niekada nesimokė finansinio planavimo pagrindų ir nežino, kaip pasirūpinti savo finansais išėjus į pensiją. Sabine turi mažai laiko mokytis privačiai, nes jos darbo valandos ilgos, o savaitgaliais dažnai tenka vyksti į komandiruotes atliekant projektų valdymo darbus. Nors jos įmonė siūlo daugybę mokymosi kursų, tačiau juose pagrindinis dėmesys skiriamas profesiniams įgūdžiams ir technologijų pažangai, o ne asmeninio finansinio raštingumo įgūdžių tobulinimui.

Sabine rūpinasi savo finansine ateitimi ir apie tai diskutuoja su daugeliu austrų. Beveik 80 % suaugusių austrų, dalyvavusių apklausoje, finansinio saugumo stoką senatvėje laiko viena iš trijų pačių didžiausių sunkumų, su kuriais jie susiduria (OECD, 2019). Be to, Austrijoje yra vienas didžiausių lyčių pensijų skirtumų ES – nepaisant didesnio moterų darbo jėgos nei ES vidurkio (EBPO, 2021a), moterų pensijų pajamos yra vidutiniškai 42 % mažesnės nei vyrų.

Rekomendacijos ir patarimai

Suprasdamas, kaip svarbu spręsti šias problemas, Sabine darbdavys neseniai sutiko su jos dalyvavimu 5 dienų finansinio švietimo mokymuose. Ieškodami tinkamos programos savo darbuotojams vadovai atrado įmonę „Fiducation“. „Fiducation“ siūlo novatorišką įrankį - besimokančiųjų finansinio raštingumo programinę įrangą, kuri derina finansinio švietimo teoriją ir praktiką. Ši programinė įranga leidžia mokytis skaitmeniniu būdu, bendradarbiaujant tarpusavyje analizuoti įvairias finansines temas, surandant realius finansinius sprendimus. „Fiducation“ siūlo tiek vienos, tiek penkių dienų seminarus įmonėms, bei internetinę platformą, kuri leidžia, kaip Vokietijos įmonei, ją taikyti Austrijoje.

Mokymuose dėstomos šios temos:

- lėšų atskaitymai iš atlyginimo
- mokesčiai
- biudžeto valdymas
- nuomos ir kitos papildomos išlaidos
- investavimo galimybės
- tvarus investavimas

Naudodama šį unikalų seminarų ir internetinės mokymosi programinės įrangos derinį, „Fiducation“ siekia sustiprinti besimokančiųjų finansinį raštingumą, sudaryti jiems sąlygas saugiai finansinei atečiai tiek profesiniame, tiek asmeniniame gyvenime (Fiducation, 2024).

Austrija suprato, jog yra poreikis daugiau šviesti visuomenę finansinio raštingumo srityje, todėl parengė nacionalinę finansinio švietimo strategiją, kuri padėtų pagerinti savo piliečių informuotumą, suvokimą ir įgūdžius. *Austrijos nacionalinėje finansinio švietimo strategijoje* siekiama, kad finansinis švietimas būtų ilgalaikis politikos prioritetas, kuris reikšmingai pagerintų asmenų gyvenimo įgūdžius ir namų ūkių gerovę. Mokymai finansinėmis ir ekonominėmis temomis pagilins piliečių informuotumą, įgūdžius ir suvokimą. Strategijos tikslas - iki 2026 metų parengti seminarus jaunimui, sukurti informacines programas ir įgyvendinti priemones, didinančias skaitmeninio finansinio raštingumo paslaugas. (OECD, 2021b).

Įvairūs suinteresuoti teikėjai, įgyvendindami šią strategiją, gali teikti finansinio švietimo programas. Jos peržiūrimos, atsižvelgiant į strategijoje išdėstytus reikalavimus, kokybės kriterijus ir įdiegiamos. Visus pateiktus programų pasiūlymus bus galima peržiūrėti ir naudoti tiesiogiai per atitinkamas nuorodas. Tai leis žmonėms, tokiems kaip Sabine, nuolat mokytis, įgyti finansinių žinių, praktiškai jas pritaikyti bei rasti tinkamų sprendimų ar priemonių.

Įmonės, kurios teikia pirmenybę skaitmeniniam finansiniam švietimui, padeda darbuotojams, tokiems kaip Sabine, priimti pagrįstus savo finansinius sprendimus, bei skatina skaitmeninį finansinį raštingumą visoje organizacijoje. Organizacijos, teikdamos finansinį švietimą savo darbuotojams, ne tik įgalina juos turėti pakankamai skaitmeninio finansinio raštingumo žinių, bet prisideda prie platesnių finansinio švietimo iniciatyvų, kurios didina finansiškai išmaniają darbo jėgą, galinčią priimti patikimus finansinius sprendimus. Šis iniciatyvus požiūris naudingas tiek asmenims, tiek visai organizacijai, nes skatina finansinį stabilumą ir saugumą.

Be to, verslo ir valstybinių įstaigų bendradarbiavimas atlieka svarbų vaidmenį skatinant piliečių skaitmeninį finansinį raštingumą.

Bendromis pastangomis galima sukurti programas, skirtas pagerinti skaitmeninį finansinį raštingumą ir padėti piliečiams priimti pagrįstus sprendimus. Įmonės gali prisidėti savo žiniomis ir ištekliais, o vyriausybės gali teikti reguliavimo paramą ir sistemas, kurios remtų ir skatintų šias iniciatyvas. Visuomenei ir visai ekonomikai bus naudinga turėti įvaldžiusius skaitmeninį finansinį raštingumą piliečius, kurie gali veiksmingiau valdyti savo finansus.

Klausimai savirefleksijai

Šie klausimai yra skirti savianalizei ir įsivertinimui. Jie padės jums geriau suprasti savo finansinius įpročius, vertybes ir lūkesčius.

1. Kaip manote, ar efektyviai valdote savo finansinę padėtį: gaunamas pajamas, išlaidas ir santaupas?
2. Kaip gebate efektyviai planuoti savo darbo ir asmeninio tobulėjimo laiką, pavyzdžiui, mokytis skaitmeninio finansinio raštingumo?
3. Ar aktyviai dalyvaujate finansinio švietimo seminaruose bei domitės skaitmeninėmis programomis, siekdama pagerinti savo finansinį raštingumą?
4. Ar dalyvautumėte siūlomame „Fiducation“ seminare, kad sužinotumėte, kaip geriau valdyti savo finansus?

Klausimai įsivertinimui

Atidžiai perskaitykite kiekvieną klausimą ir iš pateiktų variantų pasirinkite geriausią atsakymą.*

- 1. Su kokiais iššūkiais susiduria austrai, nepaisant aukšto pragyvenimo lygio?**
  - a) Technologinių žinių trūkumas.
  - b) Spartūs pokyčiai finansų rinkose.
  - c) Prasta sveikatos priežiūros sistema.
  - d) Žemas bendras asmenų, patenkintų gyvenimo lygiu, vertinimas.
- 2. Kiek procentų austrų turi asmeninį biudžetą ir kiek procentų sudaro savo pajamų ir išlaidų valdymo planą, pagal EBPO (2020 m.)?**
  - a) 100% austrų turi asmeninį biudžetą, tačiau tik pusė jų sukuria planą savo išlaidoms valdyti. Aukšti patvirtinimo reikalavimai.
  - b) 75% austrų turi asmeninį biudžetą ir planą, kaip valdyti savo išlaidas.
  - c) 75% austrų turi asmeninį biudžetą, tačiau tik 33% rengia planą, kaip valdyti savo išlaidas.
  - d) Naujausių tyrimų šiais skaičiais nėra.
- 3. Kiek suaugusiųjų mano, kad finansinio saugumo trūkumas senatvėje yra viena iš trijų didžiausių problemų, su kuriomis jie susiduria?**
  - a) Apie 10% suaugusiųjų.
  - b) 25% suaugusiųjų.
  - c) Pusė suaugusiųjų.
  - d) Beveik 80% suaugusiųjų.
- 4. Kokią naudą austrams teikia finansinis švietimas?**
  - a) Padeda žmonėms greitai tapti turtingais.
  - b) Atsiranda didesnės galimybės piliečiams darbo rinkoje, išskyrus finansinėje.

- c) padeda geriau valdyti finansus ir užtikrina finansinį stabilumą.
- d) skatina juos išlaidauti netaupant.

5. Koks yra Austrijos vyrų ir moterų pensijų skirtumas?

- a) Moterų pajamos iš pensijų yra vidutiniškai 10 % mažesnės nei vyrų. Tai pagerina jų biudžeto planavimo įgūdžius ir finansinę nepriklausomybę.
- b) Moterų pajamos iš pensijų yra vidutiniškai 42% mažesnės nei vyrų.
- c) Moterų pajamos iš pensijų yra vidutiniškai 88% mažesnės nei vyrų.
- d) Austrijoje nėra lyčių pensijų skirtumo

Šis pateiktų atsakymų testas gali padėti jums įsivertinti finansinio raštingumo įsisavintas žinias ir įgytą patirtį.

* Teisingi atsakymai

1. B 2 C 3. D 4. C 5. B

Šaltiniai

1. Fiducation. (2024). Nuoroda internete: <https://fiducation.de/>
2. OECD. (2019). Note on Austria – OECD Risks that matter survey. Nuoroda internete :
<https://www.oecd.org/austria/Risks-That-Matter-2018-AUT-en.pdf>
3. OECD. (2020). OECD/INFE 2020 International Survey of Adult Financial Literacy. Nuoroda internete:
<https://www.oecd.org/financial/education/launchoftheoecdinfeglobalfinancialliteracysurveyreport.htm>
4. OECD. (2021a). Towards improved retirement savings outcomes for women. OECD Publishing, Paris. Nuoroda internete: <https://doi.org/10.1787/f7b48808-en>
5. OECD. (2021b). A national financial literacy strategy for Austria. Nuoroda internete:
<https://www.oecd.org/daf/fin/financial-education/austria-financial-literacy-strategy.htm>